

betale den Dag, men saa bør straks ikke betyde andet end efter en Maanedes Forløb. Hvis det skal forstaaes anderledes, saa forstaar jeg ikke de ærede Forslagsstillere, naar de komme og sige: „For øvrigt kan en Lejer ikke opsiges i sin og sin Hustrus Levetid, medens Lejeren kan opsiges Lejeforholdet med et Mars Varjel til Fratrædelse til 1ste April eller 1ste Oktober“. Lad os tænke os, at en Mand siges op med et Mars Varjel til 1ste Marts. Der spiller det ikke nogen stor Rolle, om han fratræder til den 1ste Marts eller den 1ste April, for da er Jorden ikke meget værd; men naar han siges op den 1ste September og skal flytte den 1ste Oktober, skal han saa betale for den Maaned eller ikke? Det kan ikke gaa an at jage Manden væk den 1ste September, naar han ingen Leje betaler, for alt, hvad han har avlet, ligger jo i Haven; det skulde han gerne have med sig. Det have maasse de Herrer ikke givet Agt paa, men jeg tror ikke, det er rigtigt.

Men der er en Sag, der for mig næsten bliver Hovedsagen. Saa vidt jeg hukker, var det det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds (Berg), der mente, at der var adskillige, der ikke vilde have noget ud af det, og det kan ogsaa være, at det er rigtigt; men jeg gaar ud fra, at vi skulde have Præmie for ypperlig Dyrkning af Havelodder ligesom for ypperlig Dyrkning af Husmandsodder; thi det hjælper betydeligt til, at Interessen vækkes mere derfor. Og saa er der især een Ting, der for mig bliver omtrent Hovedsagen; det er Retten til at bygge derpaa og til at beholde samme, naar Afdrag og Rente betales. Det er det, jeg vil spørge de Herrer om, om de ikke mene, at naar en Mand har haft en Havelod i flere Aar, det meste af sin Livstid, og saa han og Konen ere døde, det er uheldigt, at Lodden saa skal gaa bort fra Familien. Det er ikke helt utændt, og jeg synes heller ikke, det er urigtigt, at man hører de Ord fra de gamle: Jeg har arbejdet for det, og det har jeg gjort med større Vigt, fordi jeg haabede, at mine egne skulde faa det, end jeg vilde have gjort, hvis fremmede skulde faa det; thi saa har det ikke saa megen Interesse som ellers. Men naar en Indfiddet lejer og faar en Have og gaar lidt fremad, hvorfor skulde han saa ikke have Lov til at bygge paa Havelodden og faa et Hus op; det synes jeg, der kunde gives Tilladelse til, saaledes at Huset kunde blive hans eget. Hvis de Herrer eller det eventuelle Udvalg vilde gaa ind derpaa, er jeg helt glad ved Forslaget, og jeg tror, det vil komme især

Husmændene paa Verne meget til Gode. Det var, hvad jeg ønskede at sige.

Sarald Jensen: Saaledes som dette Lovforslag fremkom, i en, som det synes, næsten uløselig Forbindelse med Bestatning af Ol og Frigivelse af Suffer, var det umuligt andet, end at man maatte se til det med nogen Mistillid. For den almindelige Opfattelse kunde det synes, at dette Lovforslag om Havelodder egentlig var det, som skulde bringe Forslaget om Olfstat igennem. De ærede Forslagsstillere for det foregaaende Lovforslag, som vi nylig have behandlet, udtalte den Gang, Lovforslaget blev fremlagt, at dette Lovforslag, om Olfstaten og Sufferets Frigivelse skulde være en Løstestang eller kunde blive en Løstestang for en Toldreform, men jeg er bange for, at dette Forslag her, om Havelodder, skulde blive ligesom en Løstestangens Løstestang, der naar den havde udfyldt sin Mission, saa forsvandt paa samme Maade som saa mange andre arbejdsdrevnelige Lovforslag, der ere forsvundne, nemlig i den store Pose, som det ærede Ting her oven over har til at lade dem søve den evige Søvn i, indtil den Dømmedag kommer, som vækter dem alle til Live. Jeg skal ikke udtale mig om, hvor vidt det Lovforslag, som her foreligger, kan komme til at gaa den samme Skæbne i Møde. Forholdene ere lidt forandrede siden Fremlæggelsen af disse to Lovforslag, idet det gennem den Debat, som er bleven ført under det første Forslags Behandling, er blevet gjort fuldstændig indlysende, at dette Lovforslag ikke staar i den Forbindelse med Olfstatloven, som Forslagsstillerne fra først af have udtalt. Det er til Yderlighed blevet bevisst gennem denne Debat, at Sufferetoldens Ophævelse ikke har noget med Frugtavl og Havelodder at gøre, idet der er andre Veje, hvorved det fornødne billige Suffer, selv om man vil lægge an paa Sykkeltojet, kan staffles til Veje. Jeg er glad ved Forslaget, som det er blevet fremlagt, idet jeg tror, at det vil bidrage til, at det kommer lempeligere frem gennem dette Ting og ogsaa udenfor i Befolkningen, end hvis det var blevet ved at staa i den Forbindelse med Olfstatloven, som det stod i ved dennes Fremlæggelse. Det er blevet sagt af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds, (S. Larsen), at dette Forslag vilde Dyrarbejderne sandsynligvis ikke kunne se noget egentlig godt i, idet han hentydede til, at Socialisthorerne vilde have Udviklingen ledet ad en anden Vej end den, som dette Lovforslag peger hen imod, og at Socialisthorerne vare imod af forskellige Grunde, at der